

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร
ในเขตอีสานใต้
ชื่อผู้เขียน : นางสาวณัฐสิมา ทุ่มโมง
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)
ปี : 2544

การศึกษาเรื่อง กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในเขตอีสานใต้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพกำลังขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในเขตอีสานใต้ และ 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับกำลังขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในเขตอีสานใต้

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาในครั้งนี้ คือ เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในเขตอีสานใต้ ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดยโสธร จำนวน 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อายุราชการ ระดับชั้น (ซี) อัตราเงินเดือน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ส่วนที่ 2 เป็นแบบวัดกำลังขวัญในการปฏิบัติงาน ครอบคลุม 10 ด้าน ได้แก่ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร ความเต็มใจในการปฏิบัติงาน ตามระเบียบวินัย ความพึงพอใจใน 7 ด้านของงาน ได้แก่ (ลักษณะงาน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในงาน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ การบริหารและนโยบายขององค์กร และ โอกาสก้าวหน้าในงาน) ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมกำลังขวัญในการปฏิบัติงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

(2)

ผลการศึกษาคั้งนี้พบว่า

1. ลักษณะข้อมูลภูมิหลังของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรในกลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 39.61 ปี มีอายุราชการเฉลี่ย 13.29 ปี ร้อยละ 63.50 มีระดับชั้น (ซี) 5 มีอัตราเงินเดือนเฉลี่ย 12,271 บาท จำนวนร้อยละ 60.00 มีสถานภาพสมรส และจำนวนร้อยละ 84.30 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

2. กำลังขวัญในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเคหกิจในเขตอีสานใต้ อยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า เจ้าพนักงานเคหกิจมีกำลังขวัญในการปฏิบัติงานมากที่สุดในด้านความเต็มใจในการปฏิบัติงานตามระเบียบวินัย รองลงมาคือ ด้านความกระตือรือร้นในการทำงานและมีกำลังขวัญน้อยที่สุดในด้านความพึงพอใจในโอกาสก้าวหน้าในงาน และความพึงพอใจในรายได้ และสวัสดิการ

3. ปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ อายุ อายุราชการ ระดับชั้น (ซี) อัตราเงินเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ล้วนไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกำลังขวัญในการปฏิบัติงานในภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของกำลังขวัญ พบว่า

3.1 กำลังขวัญในด้านความกระตือรือร้นในการทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ อายุ อายุราชการ เงินเดือนของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรที่มีอายุมาก อายุราชการมาก และเงินเดือนสูง จะมีกำลังขวัญในการปฏิบัติงานมากกว่าเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรที่มี อายุ น้อย อายุราชการน้อย และเงินเดือนต่ำ

3.2 กำลังขวัญในด้านความผูกพันต่อองค์กร และด้านลักษณะงานมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับชั้น (ซี) ของเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรที่มีระดับชั้น (ซี) 2 - 4 จะมีกำลังขวัญในการปฏิบัติงานมากกว่าเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรที่มีระดับชั้น (ซี) 5

3.3 กำลังขวัญในด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ระดับการศึกษาเจ้าพนักงานเคหกิจที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีกำลังขวัญในการปฏิบัติงานมากกว่าเจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรที่มีระดับการศึกษاپริญญาตรี

4. จากการตอบคำถามปลายเปิด ปัญหาในการปฏิบัติงานที่สำคัญที่สุดคือ ขาดงบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ การที่ต้องทำงาน และรับผิดชอบมากคือ ต้องดูแลงานตำบล และส่งเสริมการเกษตรด้วย แต่ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานมีน้อยหรือได้รับผลตอบแทนน้อย ตลอดจนขาดความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่จะใช้ในการพัฒนางาน นอกจากนี้กลุ่ม

(3)

ตัวอย่างยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้คือ ควรเพิ่มความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน เพิ่มงบประมาณในการปฏิบัติงาน ฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และเพิ่มเบี้ยเลี้ยงในการปฏิบัติงาน

ผลการศึกษาทำให้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงาน ดังนี้ 1) ผู้บังคับบัญชาควรส่งเสริมความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานโดยให้มีการเลื่อนขั้นเพิ่มสูงขึ้นจากระดับชั้น (ซี) 5 และควรให้โอกาสให้เจ้าพนักงานเทคนิคเกษตรเปลี่ยนสายงานให้เท่าเทียมกับเจ้าพนักงานการเกษตร 2) ผู้บริหารควรมีความยุติธรรมในการบริหารงาน และปฏิบัติงานเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา 3) ควรให้การสนับสนุนอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์

: